

PERSBERICHT

10 april 2007

wrakbaars en bandvis nieuw voor de Nederlandse fauna

Twee nieuwe vissen uit de Noordzee

Twee vissen die het Natuurhistorisch Museum Rotterdam in 2006 heeft verworven via de Urker Noordzeevervisserij zijn nieuwe soorten voor de Nederlandse fauna. Onderzoek door museum-medewerkers heeft uitgewezen dat een wrakbaars gevangen voor de Noord-Hollandse kust en een bandvis opgevist ten noorden van Terschelling nooit eerder in Nederlandse wateren zijn aangetroffen. Achtergronden over deze bijzondere aanwinsten zijn deze week gepubliceerd in 'Straatgras', het tijdschrift van het Natuurhistorisch Museum.

Beide vissen zijn geconserveerd in alcohol en opgenomen in de collectie. Ze worden vanaf woensdag 11 april tijdelijk tentoongesteld en zullen ook tijdens het Museumweekend van 14 en 15 april te zien zijn. Daarna gaan de wetenschappelijk waardevolle preparaten terug naar het collectie-depot.

Wrakbaars

De wrakbaars (*Polyprion americanus*) - een jong (naar schatting drie jaar oud) exemplaar met een lengte van 53 cm - werd op 18 januari 2006 gevangen door de Urker boomketter UK 184 in de Noordzee iets ten oosten van de Bruine Bank op een diepte van 26-28 meter. Bij sectie in het museum werden in de maag resten van een pitvis (*Callionymus lyra*) aangetroffen.

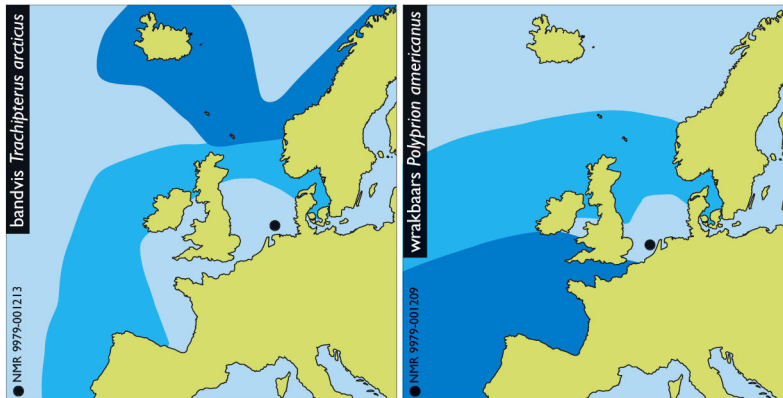
De wrakbaars is een massieve roofvis die een lengte van ruim twee meter en een gewicht van 100 kilo kan bereiken. Duikers nemen ze regelmatig waar rond wrakken, waaraan ze hun naam danken. Volwassen exemplaren leven op een rotsachtige bodem tot maximaal 600, mogelijk 1000 meter diepte. Jonge wrakbaarzen leven in scholen en dichters naar het wateroppervlak. De (on)diepte van nog geen 30 meter waarop dit exemplaar is aangetroffen is echter uitzonderlijk.

Het verspreidingsgebied van de wrakbaars omvat alle kusten van de Atlantische Oceaan van de La Plata rivier in Zuid Amerika en van Kaap de Goede Hoop tot Newfoundland, IJsland en Noord-Noorwegen. Hij is ook bekend uit de Middellandse Zee, de westelijke Indische Oceaan en de wateren rond Nieuw Zeeland. In de ondiepe kustwateren van Noordwest Europa is de wrakbaars zeer zeldzaam. In 1992-1997 werden er drie op een diepte van 150-200 meter gevangen in het Skagerrak, tussen Denemarken en Noorwegen. Uit de zuidelijke Noordzee, voor oostkust van Engeland, zijn tussen 1933 en 1973 vijf vangsten bekend. De wrakbaars die het Natuurhistorisch Museum Rotterdam in alcohol bewaart (onder nummer NMR 9979-001209) is de eerste uit het Nederlandse deel van de Noordzee.

Bandvis

De bandvis (*Trachipterus arcticus*) - een onvolgroeid (naar schatting 7-8 jaar oud) exemplaar met een lengte van 148 cm - werd op 25 februari 2006 gevangen door de UK 61 in de Noordzee ten noorden van Terschelling. Het is een lange, lintvormige vis die een lengte van maximaal drie meter kan bereiken. De soort wordt gekenmerkt door een uitstulpbare bek, een zeer lange rugvin die over vrijwel de gehele lichaamslengte doorloopt en opvallend grote (aan het leven in de diepzee aangepaste) ogen. Bandvissen zijn bewoners van de open zee waar ze normaliter leven op een diepte tussen 300 en 700 meter.

Het verspreidingsgebied van de bandvis omvat de (noord)oostelijke Atlantische oceaan van Marokko tot noord Noorwegen, IJsland en Groenland. Hij komt niet of nauwelijks voor in de ondiepe Europese kustwateren, zoals de Ierse Zee, de zuidelijke Noordzee en de Oostzee. De dichtstbijzijnde locaties waar de bandvis met een zekere regelmaat is aangetroffen, liggen in de diepe delen van het Skagerrak en het Kattegat tussen Denemarken, Noorwegen en Zweden. Op gelijke breedtegraad als de vangstplaats van deze eerste Nederlandse bandvis, maar dan aan de andere (Engelse) kant van de Noordzee, zijn tussen 1897 en 1970 vijf vangsten bekend. De bandvis die het Natuurhistorisch Museum Rotterdam opgerold in alcohol bewaart (onder nummer NMR 9979-001213) is de eerste uit het Nederlandse deel van de Noordzee.

Verspreiding en voorkomen van bandvis (links) en wrakbaars (rechts) in Europese wateren. lichtblauw = ontbreekt / incidenteel; donkerblauw = regelmatig; middenblauw = zeldzaam; zwarte stip = vangstlocaties van de recente NMR-aanwinsten. [illustratie: NMR | Jaap van Leeuwen]

De recente vangst van een wrakbaars en een bandvis in Nederlandse kustwateren betekent niet dat beide soorten nu regelmatig in de zuidelijke Noordzee voorkomen. Voorlopig lijkt het te gaan om incidentele vangsten van dwaalgasten.

Goede contacten met de Noordzeeverij

De goede contacten die het Natuurhistorisch Museum Rotterdam heeft met de Noordzeeverij levert het museum regelmatig bijzondere aanwinsten op. Zo kreeg het museum in 1995 een vossaai en twee soorten sidderroggen (drie zeer zeldzame vissen uit de Noordzee) in bezit. In 2005 kon het museum - dankzij vondsten van Noordzeeverij - aantonen dat de gevreesde roofslak *Rapana venosa* (de gaderde stekelhoren) vanuit Bretagne tot in de zuidelijke Noordzee was doorgedrongen.

meer informatie: Kees Moeliker 010 2660463 / 06 53778445 | moeliker@nmr.nl

beeldmateriaal: op www.nmr.nl ga naar 'museum' vervolgens 'nieuws' en dan naar 'persfoto's NMR' <http://www.nmr.nl/nmr/pages/showPage.do?instanceid=17&itemid=2660&style=default>

Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345 (Museumpark)
3015 AA Rotterdam
010 4364222 | info@nmr.nl | www.nmr.nl